

DESET ZAPOVIJEDI

Berlin, 16 studenog 1908

Nastavljajući proučavanje različitih vrsta bolesti i zdravlja čovjeka koje smo napravili prije tjedan dana, tijekom ove zime sve ćemo se detaljnije hvatati onih stvari s kojima su povezane. Naša proučavanja će zatim kulminirati u općenito točnijem prepoznavanju ljudske prirode nego je to prije bilo moguće kroz antropozofiju. Danas, jer ćemo to trebati kasnije, morat ćemo uključiti raspravu o prirodi i značenju Deset zapovijedi Mojsija. Zatim ćemo morati nešto reći o dubljem značenju koncepta kao što je izvorni grijeh, iskupljenje i tako dalje, i vidjeti ćemo kako ovi koncepti dobivaju novo značenje u svjetlu naših zadnjih postignuća, uključujući one od znanosti. U tom cilju moramo najprije pobliže ispitati temeljnu prirodu ovog izvanrednog dokumenta, koji nam se, isturen iz pretpovijesti izraelaca, pojavljuje kao jedan od najvažnijih kamena u gradnji hrama koji je bio podignut kao vrsta predsoblja kršćanstva.

U dokumentu kao što je Deset zapovijedi postaje sve evidentnije kako forma u kojoj čovjek danas poznaje Bibliju malo odgovara tom samom dokumentu. Iz detalja danih na zadnja dva predavanja o "Biblija i mudrost", osjetiti ćete koliko bi pogrešno bilo reći da jednostavno nalazimo pogreške s detaljima prijevoda i da nema potrebe da se bude tako točan. Bilo bi površno te stvari tretirati na takav način. Sjetite se da smo ukazali kako ispravan prijevod četvrtog stiha drugog poglavlja Postanka zapravo treba glasiti, "Slijedeće će prepričavati generacije, ili ono što proizlazi od neba i zemlje", i da je u Postanku ista riječ korištena za "potomci neba i zemlje" kao i kasnije gdje čitamo, "Ovo je knjiga pokoljenja – ili potomaka – Adama". Ista riječ je korištena u oba slučaja. Od velikog je značaja da je u opisu kako čovjek proizlazi od neba i zemlje korištena ista riječ kao i ona kasnije korištena gdje se govorilo o potomcima Adama. Ovakve stvari nisu samo pedantno cjepidlačenje koje će ispraviti prijevod, već prije dodiruje nerv ne samo prijevoda već isto tako i razumijevanja ovog zemaljskog dokumenta čovjeka. Mi zapravo govorimo o živim izvorima našeg antropozofskog pogleda na svijet kada kažemo da je obnova Biblije čovjeku u njenoj pravoj formi jedan od najvažnijih zadataka ovog pogleda na svijet, zaista, same antropozofije. Iznad svega, ovdje nas zanima što je općenito kazano u vezi Deset zapovijedi.

Deset zapovijedi je od većine ljudi danas interpretirano kao da su pravni propisi, odnosno, zakoni neke moderne države. Shvaćeno je, naravno, da su zakoni Deset zapovijedi širi i općeniti, i da imaju valjanost nezavisno od njihova vremena i mjesta. Oni se na taj način drže

univerzalnima, ali ljudi su ih još svjesni kao da imaju isti učinak ili cilj kao neki moderan propis. Međutim, tako gledani, oni ne sadrže stvarni vitalni nerv koji u njima živi. To dolazi od činjenice da su svi sada dostupni prijevodi nesvjesno uključili u biti površno objašnjenje koje nije u duhu njihova izvornog značenja. Kada uđemo u taj duh, vidjeti ćete kako njihova interpretacija čini dio proučavanja koje smo upravo započeli, čak iako može izgledati da raspravljajući ih stvaramo neprikladnu diverziju.

Preko uvoda, napravimo barem približan pokušaj da Deset zapovijedi prevedemo na naš jezik, i zatim se pokušamo približiti temi. Vidjeti će se da će mnoge stvari u tom prijevodu – ako ga želimo tako nazvati – trebati biti elaborirane, ali kako ćemo uskoro vidjeti, iznad svega želimo dodirnuti vitalni nerv, pravi njihov smisao, u idiomu našeg jezika. Ako netko prevodi prema smislu teksta bez da se poziva na rječnik riječ po riječ – iz takovog prijevoda može proizaći samo najgori rezultat, naravno, jer riječ i duševna vrijednost koju cijela stvar ima u svom vremenu ono je što je važno – ako je uhvaćen smisao, tada bi Deset zapovijedi išle ovako.

Prva zapovijed.

Ja sam vječno božanstvo Kojeg imate u sebi. Izveo sam te iz zemlje egipatske gdje nisi mogao doživjeti Mene u sebi. Odsada, druge bogove ne smiješ postavljati iznad Mene. Ne smiješ priznati kao više bogove one koji ti pokažu sliku bilo čega što se pojavljuje gore u nebesima, niti onog što radi od zemlje, niti između neba i zemlje. Ne obožavaj ništa što je ispod božanskog u tebi, jer ja sam vječno u tebi što radi u tvom tijelu i stoga utječe na pokoljenja što dolaze. Ja sam božanske prirode koja djeluje dalje. Ako ne prepoznaš Mene u tebi, ja ću minuti kao tvoja božanska priroda u tvojoj djeci, unucima i praunucima, i njihova tijela će postati protraćena. Ako prepoznaš Mene u sebi, živjeti ću dalje kao ti do tisućitog pokoljenja, i tijela tvojih ljudi će cvjetati.

Druga zapovijed.

Ne smiješ u zabludi govoriti o Meni u tebi, jer sve lažno o "Ja" u tebi naškoditi će tvom tijelu.

Treća zapovijed.

Trebaš razlikovati radni dan od subote da bi tvoje postojanje moglo postati slika Mojeg postojanja. Jer ono što u tebi živi kao "Ja" stvorilo je svijet u sedam dana i sedmog dana je živjelo unutar sebe. Tako i ti trebaš raditi, i tvoj sin, i tvoja kćer, i tvoje sluge, i tvoja živina, i svatko tko je s tobom, biti okrenut samo šest dana prema vanjskom; sedmog dana, međutim, neka tvoj pogled traži Mene u tebi.

Četvrta zapovijed.

Nastavi raditi na način svog oca i majke tako da imetak koji su stekli snagom koju sam Ja razvio u njima ostane s tobom kao tvoj imetak.

Peta zapovijed. *Ne ubij.*

Šesta zapovijed. *Ne učini preljuba.*

Sedma zapovijed. *Ne kradi.*

Osma zapovijed. *Ne podcjenjuj vrijednost bližnjega govoreći o njemu lažno.*

Deveta zapovijed. *Ne gledaj nevoljko ono što tvoj brat drži kao imetak.*

Deseta zapovijed. *Ne gledaj nevoljko na ženu svog brata, ni na njegove sluge, ni na ostala stvorenja s kojima prosperira.*

Sada se trebamo upitati što nam ovih Deset zapovijedi stvarno pokazuju i vidjeti ćemo da, ne samo u prvom dijelu već i na naizgled skriven način i u zadnjem dijelu, pokazuje nam da je židovskom narodu preko Mojsija rečeno da će snaga koja se Mojsiju objavila u gorućem grmu, pomoću riječi, "Ja sam koji jesam!" – Ehjeh asher Ehjeh – kao njeno ime, biti nadalje s židovskim narodom. Ono na što se to odnosi je činjenica da drugi narodi u evoluciji naše zemlje nisu mogli prepoznati "Ja jesam", stvarni izvorni temelj četvrtog dijela čovjekova bića, tako snažno i jasno kao židovski narod. Bog koji je izlio kap Njegova bića u čovjeka tako da njegov četvrti član postane nositelj te kapi – nositelj ega – taj Bog postaje poznat Njegovu narodu po prvi puta preko Mojsija.

Dakle Deset zapovijedi možemo interpretirati ovako. Bog Jehova je zaista do tada radio u evoluciji čovječanstva, ali učinak djelovanja duhovnih bića može postati manifestiran samo nakon što se odvijao. Premda je mnogo toga radilo u drevnim narodima, preko Mojsija je to postalo koncept, ideja, i stvarna duševna snaga. Bilo je esencijalno da njegovom narodu razjasni kako će njihov ego utjecati na njihove živote. S tim narodom Jehova će se vidjeti kao vrsta tranzicijskog bića koje izljuje kap u individualnost čovjeka ali koji je u isto vrijeme nacionalni Bog. Pojedinaac Židov je još s dijelom sebe osjećao vezu s egom Abrahamove inkarnacije koja je strujala kroz cijelu židovsku rasu. To će se promijeniti tek s dolaskom kršćanstva. Ali ono što će se na zemlji dogoditi kroz Krista bilo je prorečeno u Starom zavjetu – posebno kroz ono što Mojsije ima za reći njegovom narodu.

Tako po iskazu Starog zavjeta vidimo da puna snaga prepoznavanja ego polako prožima židovski narod. Židovski narod je trebao postati potpuno svjestan učinka kojeg će imati na čovjeka, da osjeća ego unutar sebe, da doživi božje ime, “Ja sam koji jesam!” i njegov učinak u dubini duše.

Ove stvari se danas doživljavaju apstraktno. Govori se o ego i onome što je s njime povezano i to ostaju samo riječi. Ali kada je ego prvo bio dan židovskom narodu u obliku starog Boga Jehove bio je doživljen kao nova snaga koja je ušla u čovjeka i potpuno promijenila strukturu njegova astralnog, eterskog i fizičkog tijela. Njegovom narodu je moralo biti rečeno da su uvjeti njihovih života, zdravlja i bolesti, bili drugačiji prije nego su imali ego kojeg su bili svjesni nego što će to biti ubuduće. Zato je postalo nužno da im se kaže da više ne bi trebali gledati samo na nebesa ili dolje samo na zemlju kada govore o bogovima, već u njihove vlastite duše. Gledanje u nečiju dušu s posvećenošću istini donosi ispravno življenje – ispravno sve dolje do zdravlja. Ova svjesnost je u osnovi Deset zapovijedi – dok pogrešna koncepcija onoga što je u ljudsku dušu ušlo kao ego uzrokuje da čovjek vene u tijelu i duši, uništava ga. Treba samo biti objektivan za vidjeti kako ovih Deset zapovijedi nisu namijenjene da budu samo vanjski zakoni, kako su zapravo namijenjeni da budu upravo ovo što smo raspravljali, odnosno, nešto što je od krajnjeg značaja za zdravlje i dobrobit astralnog, eterskog i fizičkog tijela. Ali gdje se to knjige čitaju točno i precizno ovih dana? Treba samo okrenuti nekoliko stranica za naći, u daljnjoj raspravi o Deset zapovijedi, što je židovskom narodu rečeno o njihovom učinku na cijelu osobu. Tamo kaže, “Uklanjam svaku bolest iz tvoje sredine; neće biti pobačaja niti jalovosti u tvojoj zemlji, i pustiti ću da brojni dani tvoji postanu puni”.

To znači da kada je ego postao prožet s esencijom Deset zapovijedi, jedan od rezultata će biti da ne možete umrijeti u najboljim godinama, već radije, kroz ispravno shvaćen ego, nešto će strujati u tri tijela, astralno, etersko i fizičko, što će uzrokovati da brojni vaši dani postanu puni, što vam omogućava da živite u dobru zdravlju do starosti. To je jasno rečeno. Ali nužno je u ove stvari prodrijeti sasvim duboko, i moderni teolozi ne mogu to, naravno, tako lako. Popularna mala knjiga, najiritantnije vrste, posebno jer je se može imati za par penija, u napomenama za Deset zapovijedi sadrži rečenicu, “Lako se može vidjeti da su u Deset zapovijedi položeni temeljni zakoni za čovječanstvo. Polovina je zapovijedi koje se odnose na Boga a druga polovina zapovijedi je u odnosu na ljude”. Ne želim otići predaleko, autor dodaje da bi četvrta zapovijed još uvijek

trebala biti uključena u prvu polovinu, koja se tiče Boga. Kako je uredio da četiri pripíše jednoj polovini, a šest drugoj samo je mali primjer kako

se ljudi danas odnose prema svom radu. Sve ostalo u knjizi je proporcionalno zanimljivoj jednadžbi: četiri jednako šest.

Ovdje se zanimamo s objašnjenjem danim židovskom narodu o tome kako ego mora ispravno prebivati u tri tijela čovjeka. Važno je, iznad svega, da bude rečeno – i to susrećemo u samo prvoj zapovijedi: Kada postanete svjesni ovog ega kao iskre božanstva, tada morate osjetiti da unutar vašeg ega postoji iskra, emisija najvišeg, najuzvišenijeg božanstva koje je umiješano u stvaranje Zemlje!

Sjetimo se što smo mogli reći o povijesti čovjekove evolucije. Fizičko tijelo je razvijena na drevnom Saturnu; bogovi su tada radili na njemu. Zatim mu se na Suncu pridružilo etersko tijelo. Kako su se oba tijela razvila dalje to je opet rad božanskih duhovnih bića. Zatim je na Mjesecu pripojeno astralno tijelo – sve djelo božanskih duhovnih bića. Ono što je čovjeka učinilo čovjekom kakvog poznajemo bilo je pripojenje njegovog ega na Zemlji. U tome je sudjelovalo najviše božanstvo. Dok god čovjek ne može biti potpuno svjestan ovog četvrtog člana njegovog bića, ne može imati pojma o najvišem božanstvu koje je pomoglo u njegovom stvaranju i živi unutar njega. Čovjek sebi treba reći, “Na mom fizičkom tijelu radila su božanska bića, ali ona nisu uzvišena kao Božanstvo koje mi je sada udijelilo moj ego”. Isto to vrijedi i za etersko i astralno tijelo. Dakle, židovskom narodu, kome je ego prvom prorokovan, trebalo je reći, “Budite svjesni da su svuda oko vas narodi koji obožavaju bogove koji, na njihovom sadašnjem stupnju razvoja, mogu biti učinkoviti u njihovom astralnom, eterskom i fizičkom tijelu, ali ne mogu funkcionirati u egu. Ovaj Bog koji radi u egu je zaista uvijek tamo. On je svoju prisutnost objavio kroz njegov rad i stvaranje, ali njegovo ime objavljuje sada vama”.

Kroz prihvaćanje drugih bogova čovjek nije slobodno biće, već prije biće koje obožava bogove svojih nižih članova. Međutim, kada on svjesno prepoznaje boga, kojeg dio nosi unutar svog ega, onda je on slobodno biće – onaj koji se sa svojim drugovima suočava kao slobodno biće. Danas, čovjek ne stoji u istom odnosu prema svojem astralnom, eterskom i fizičkom tijelu kao što stoji prema svom egu. On je unutar njegova ega. On je s njim neposredno povezan. On će astralno tijelo doživjeti tako tek kada ga je promijenio u manas ili životni duh, i njegovo etersko tijelo kada ga je transformirao u buddhi ili duh-sam, kada je pomoću njegova ega, evoluirao u božansko biće. Iako je ego zadnji koji se pojavio, ipak je on ono unutar čega čovjek živi. Kada je svjestan svog ega, svjestan je onoga u čemu je direktno suočen s božanskim, dok je forma njegova astralnog, eterskog i fizičkog tijela koje trenutno posjeduje, bila stvorena od bogova koji su došli ranije.

Nacije koje su okruživale Izraelce obožavale su ona božanstva koja su radila na nižim članovima čovjekova bića. Kada oni rade sliku onih nižih božanstava, ona ima oblik nečega što je bilo na zemlji, na nebu ili između neba i zemlje, jer sve što čovjek ima u sebi naći će se u svemu ostalom u prirodi. Ako radi slike iz mineralnog carstva, one mogu predstavljati samo bogove koji su radili na fizičkom tijelu. Ako radi slike iz biljnog carstva, one mogu predstavljati samo božanstva koja su radila na njegovom eterskom tijelu jer čovjek svoje etersko tijelo ima zajedničko s biljnim svijetom. Slike iz životinjskog svijeta mogu za njega simbolizirati samo ona božanstva koja su radila na njegovom astralnom tijelu. Ali čovjek je napravljen krunom zemaljskog stvaranja s onim što percipira u njegovom ego. Nikakva vanjska slika to ne može izraziti. Dakle židovskom narodu to treba biti jasno i snažno naglašeno, “Vi nosite u sebi ono što utječe u vas od sada najviših Bogova. To ne može biti simbolizirano sa slikom iz mineralnog, biljnog ili životinjskog carstva, ako bi to ikad bilo tako uzvišeno; svi bogovi kojima se služi na takav način niži su bogovi od Boga koji živi u vašem ego. Ako bi obožavali ovog Boga u vama ostali se moraju povući; tada imate pravu, zdravu snagu vašeg ega u vama”. Dakle ono što nam je rečeno odmah na početku, u prvoj od Deset zapovijedi, povezano je s najdubljim misterijem razvoja čovjeka, “Ja sam vječno božanstvo Kojeg imate u sebi. Snaga koju sam postavio u vaš ego postaje impuls, sila koja vam omogućava da umaknete iz zemlje Egipta gdje niste mogli slijediti Mene u vama”.

Mojsije, prema uputi Jehove, izveo je njegov narod iz Egipta. Da bi nam to bilo sasvim jasno posebno je ukazano da je Jehova njegov narod želio napraviti nacijom svećenika. Ljudi drugih nacija imali su među njima slobodne svećenike-mudrace koji nisu bili oni sami. Oni su bili slobodnjaci koji su znali o velikoj misteriji ega, koji su također znali ego-boga kojeg nije bilo slike. Dakle bilo je u tim zemljama nekoliko ego svjesnih svećenikamudraca na jednoj strani, a na drugoj, velike neslobodne mase koje su mogle samo slušati ono što su oni, pod strogim autoritetom, pustili da teče prema njima iz misterija. Pojedinaac nije imao ovaj direktni odnos, već svećenik- mudrac, koji je za njega posredovao. Dakle, zdravlje i prosperitet naroda zavisio je od ovih svećenika-mudraca; zdravlje i prosperitet zavisio je kako su oni organizirali stvari i utemeljili institucije.

Trebao bi vam dosta toga reći da bi vam portretirao dublje značenje egipatskog spavanja u hramu i kako je to utjecalo na zdravlje ljudi, ako bih opisivao ono što je emaniralo od takvog kulta – Apis kulta, na primjer – na način popularnih lijekova za njihovu općenitu dobrobit. Smjer i vođenje ljudi zavisilo je od toga da posvećenici u tim središtima kulta pruže eliksire zdravlja. Ali sada se to mijenja. Židovi postaju nacija svećenika. Svatko bi trebao osjetiti iskru Boga Jehove unutar sebe, trebao imati direktan odnos s Njime. Svećenik neće više biti jedini

posrednik. Zato je ljude trebalo tako uputiti. Trebali su postati svjesni da su lažne slike, ponizne slike najvišeg Boga također pogubne za zdravlje.

Sada stižemo do nečega što neće lako doći u svijest sadašnjeg čovjeka. Strašne nepravde su počinjene u vezi toga. Samo oni koji mogu prodrijeti u duhovnu znanost znaju suptilne načine na koje se zdravlje i bolest razvijaju. Ako idete ulicama velikog grada i primite u dušu ružne stvari koje su na zaslونima prozora i znakova, to ima razoran učinak. Materijalistička znanost nema koncepcije o mjeri u kojoj sjeme bolesti leži u ovoj vrsti grozote. Ona uzroke bolesti traži u bacilima, a ne shvaća kojim okolnim putem bolest ima svoj izvor u duši. Samo ljudi upoznati s duhovnom znanošću će znati što znači u sebe primiti razne slike.

Iznad svega, prva zapovijed kaže da od sada čovjek mora moći zamisliti da izvan svega što se može duhovno izraziti pomoću slike može biti impuls koji se ne može predstaviti slikom; to povezuje ego s nadčulnim.

“Osjećaj taj ego snažno u sebi, osjećaj ga tako da kroz taj ego tu tka i utječe božanska esencija koja je uzvišenija od bilo čega što možeš predstaviti slikom. Tada ćeš u takvom osjećaju imati zdravu snagu koja će tvoje fizičko tijelo, tvoje etersko tijelo i tvoje astralno tijelo učiniti zdravim”.

Snažan ego impuls koji stvara dobro zdravlje bio je dan židovskoj naciji. Ako bi taj ego bio ispravno prepoznat, astralno, etersko i fizičko tijelo bili bi dobro formirani i proizveli bi snažnu životnu silu u svakom pojedincu, i to bi, za uzvrat, proželo cijeli narod.

Pošto se računa da narod ima tisuću generacija, Bog Jehova se obratio govoreći, “Kroz pravilno usađivanje ega, sam će čovjek postati izvor zračenja zdravlja, tako da će cijela nacija postati zdrav narod ‘do tisućitog pokoljenja’”. Ako, međutim, ego nije shvaćen na pravi način, tijelo vene, postaje slabo i boležljivo. Ako otac nije u svoju dušu smjestio ego na pravi način, njegovo tijelo postaje slabo i boležljivo, ego polako vene, sin postaje boležljiviji, unuk još više bolestan i na kraju ne ostaje ništa osim ljuske iz koje se Bog Jehova povukao. To što ne dopušta egu da napreduje uzrokuje da tijelo postupno vene sve do svog četvrtog člana.

Tako vidimo da je ispravno funkcioniranje ega ono što je postavljeno pred narod od Mojsija u prvoj zapovijedi.

“Ja sam vječno božanstvo Kojeg imate u sebi. Izveo sam te iz zemlje egipatske gdje nisi mogao doživjeti Mene u sebi. Odsada, druge bogove ne smiješ postavljati iznad Mene. Ne smiješ priznati kao više bogove one koji ti pokažu sliku bilo čega što se pojavljuje gore u nebesima, niti onog što radi od zemlje, niti između neba i zemlje. Ne obožavaj ništa što je

ispod božanskog u tebi, jer ja sam vječno u tebi što radi u tvom tijelu i stoga utječe na pokoljenja što dolaze. Ja sam božanske prirode koja djeluje dalje – a ne ‘Ja sam ljubomoran Bog!’; to ovdje ne znači ništa. Ako ne prepoznaš Mene kao svog Boga, ja ću minuti kao tvoj ego u tvojoj djeci, unucima i praunucima, i njihova tijela će postati protraćena. Ako prepoznaš Mene u sebi, živjeti ću dalje kao ti do tisućitog pokoljenja, i tijela tvojih ljudi će cvjetati”.

Vidimo da ono na što se mislilo nije samo apstrakcija, već nešto živo i vitalno što će djelovati na samo zdravlje naroda. Vanjski karakter zdravlja praćen je natrag do duhovnog, koje je na njegovom izvoru, i što je ljudima objavljeno, korak po korak. To je posebno izraženo u drugoj zapovijedi koja glasi, “Ne stvaraj pogrešne utiske o mom imenu, o onom što u tebi živi kao ego, jer pravi utisci te čine zdravim i jakim, pomoću čega ćeš napredovati, dok će lažni utisci učiniti da tvoje tijelo postane proćerdano!” Tako je bilo usađeno u svakog člana mojsijeve nacije da kada god je izgovorio ime Boga neka mu to bude upozorenje: “Ja ću priznati ime onog što je ušlo u mene, jer živi u meni, jer potiče dobro zdravlje”.

“Ne smiješ u zabludi govoriti o Meni u tebi, jer sve lažno o “Ja” u tebi naškoditi će tvom tijelu.”

Zatim u trećoj zapovijedi postoji snažna i posebna referenca na to kako je čovjek, kada radi i stvara ego, pravi mikrokozmos, baš kao što je Bog Jehova šest dana stvarao i odmarao se sedmog, i čovjek u njegovom stvaranju treba to slijediti. U trećoj zapovijedi izričito je naznačeno: “Ti, čovječe, u tome što si istinski ego, također ćeš biti slika svog najvišeg Boga, a u svojim djelima radi kao što bi to tvoj Bog”. To je opomena da se postane sve sličniji Bogu koji se otkrio Mojsiju u gorućem grmu.

“Trebaš praviti razliku između radnog dana i subote da bi tvoja egzistencija mogla postati slika Moje egzistencije. Jer ono što u tebi živi kao ‘Ja’ stvorilo je svijet u šest dana i sedmog dana živjelo unutar Sebe. Tako i ti trebaš raditi, i tvoj sin, i tvoja kćer, i tvoje sluge, i tvoja živina, i svatko tko je s tobom, biti okrenut samo šest dana prema vanjskom; sedmog dana, međutim, neka tvoj pogled traži Mene u tebi”.

Sada Deset zapovijedi ide sve više u detalje. Ali uvijek je u pozadini misao da je na djelu evolucijska sila kao Jehova. U četvrtoj zapovijedi čovjek je vođen od nadčulnog do izvana osjetilnog. Četvrta zapovijed se odnosi na nešto važno što treba biti shvaćeno. Kada se čovjek pojavljuje kao onaj koji je svjestan svog ega, on treba određeno vanjsko sredstvo da njeguje svoju egzistenciju. On razvija ono na što referiramo kao na osobni imetak i vlasništvo. Ako bi se vratili natrag do drevnog Egipta, još

uvijek među masama ne bi našli individualno vlasništvo. Našli bi da su oni koji su predsjedali imovinom također bili svećenici i inicijati. Ali sada kako se razvija svaki individualni ego, postaje nužno da čovjek zahvati u ono što je vani i oko njega, te za sebe osigura odgovarajuće uvjete. Iz tog razloga u četvrtoj zapovijedi je rečeno da onaj tko pušta da individualni ego radi u njemu stječe imovinu, da ta imovina ostaje vezana za moć ega koji živi u židovskoj naciji od oca do sina do unuka, i da očeva imovina neće imati osiguranu veliku ego moć ako sin ne nastavi djelo svog oca sa snagom primljenom od njegova oca. Stoga je rečeno: "Neka ego postane u tebi toliko jak da se nastavlja, i da sin može naslijediti, zajedno s imovinom njegova oca, sredstvo s kojim će postati integriran u vanjsko okruženje". Tako je svjesno duh očuvanja imovine bio usađen u mojsijev narod, i snažno je naglašeno u svim zakonima koji slijede da okultne snage stoje iza svega što se događa u svijetu. Dok je pravo nasljeđivanja danas prihvaćeno vanjski i apstraktno, oni koji su shvatili četvrtu zapovijed bili su svjesni da se preko imetka duhovne snage šire iz generacije u generaciju, žive od jedne generacije do slijedeće, da pojačavaju moć ega, i da ego snaga pojedinca time izvlači nešto što joj je dovedeno od ego snage oca.

Četvrta zapovijed se obično prevodi na najgroteskniji mogući način, ali njeno pravo značenje je ovo. "U tebi će se razviti snažna ego sila koja živi izvan tebe, i to će se prenijeti na tvog sina tako da ono što će u njemu živjeti dalje preko imetka njegovih predaka biti će pridodano njegovoj ego snazi".

"Nastavi raditi na način svog oca i majke tako da imetak koji su stekli snagom koju sam ja razvio u njima ostane s tobom kao tvoj imetak". Zatim, u osnovi svih drugih zakona leži da je čovjekova ego snaga uvećana ispravnom primjenom ego impulsa ali da je uništena neprikladnim korištenjem.

Peta zapovijed kaže nešto što će se na ispravan način razumjeti samo pomoću duhovne znanosti. Sve povezano s ubijanjem, s istrebljenjem tuđeg života, slabi samosvijest ego snage u čovjeku. Time se mogu povećati snage crne magije u čovjeku ali tada su povećane samo astralne snage dok je ego snaga zaobiđena. Ono što je božansko u čovjeku uništeno je svakim ubijanjem. Stoga, zakon aludira ne samo na nešto apstraktno, već također na nešto čime okultna snaga struji u čovjekov ego impuls kada on njeguje život, čineći da cvjeta kada on ne uništava život. To je predstavljeno kao ideal za potkrepljenje individualne ego snage.

Isto je dano u šestoj i sedmoj zapovijedi, s nekako manjim naglaskom, u odnosu na druge aspekte života. Preko braka stvoreno je središte ego moći. Tkogod uništava brak tako slabi ono što treba utjecati u njegov

ego. Slično radi i onaj, tko oduzima nešto drugom egu, time tražeći da poveća vlastiti imetak krađom, itd., slabi svoju vlastitu ego snagu. I ovdje, također, misao vodilja kroz sve je da ego ne bi trebao biti oslabljen.

Sada, čak je navedeno u zadnje tri zapovijedi kako čovjek slabi svoj ego preko krivog usmjerenja njegovih želja. Život želja ima veliki značaj za ego snagu. Ljubav uvećava snagu ega; zavist i mržnja čine da slabi. Ako čovjek mrzi svog druga, ako podcjenjuje njegovu vrijednost govoreći o njemu lažno, time slabi svoju ego snagu; umanjuje sve što ga okružuje za zdravlje i vitalnost. Isto vrijedi i kada zavidi na tuđem imetku. Želja za tuđim dobrima slabi ego snagu. Isto je i u desetoj zapovijedi ako bi čovjek sa zavišću gledao na način na koji drugi pokušava uvećati njegov imetak radije nego težio za ljubavlju za drugog, čime bi širio dušu i omogućio svojoj ego snazi da cvjeta. Tek kada smo shvatili posebnu moć Boga Jehove i pred sobom imali način Njegova otkrivenja Mojsiju shvatili smo posebnu prirodu svijesti koja treba utjecati u narod. Temelj svega je činjenica da to nisu apstraktni zakoni već zdravi i, u najširem smislu, iscjeljujuća pravila za tijelo, dušu i duh koja su dana. Onaj tko se drži ovih zapovijedi ne na apstraktan, već na živ način, utječe na ukupnu dobrobit i cjelokupni napredak u životu. Tada to nije bilo moguće predstaviti bez da se uvedu pravila kako zapovijedi treba slijediti. Pošto su druge nacije živjele na potpuno drugačiji način od židovskog naroda nisu im bili potrebni ovakvi zakoni s posebnim značenjem.

Kada naši učenjaci danas uzmu deset zapovijedi, prevedu ih po rječniku i usporede s drugim zakonima, s zakonom Hammurabi, na primjer, to znači da nemaju shvaćanja za impuls u temelju Zapovijedi. Nije "Ne ukradi" ili "Drži svetim ovaj ili onaj blagdan" ono što je važno. Ono što je važno je duh koji struji kroz tih deset zapovijedi i način na koji je duh povezan s duhom ove nacije iz koje je stvoreno kršćanstvo. Dakle, ako će netko razumjeti Deset zapovijedi, trebati će osjetiti i doživjeti usporedo sa svakim pojedincem u toj naciji ono što je osjećao dok je stjecao nezavisnost. Danas teško da je vrijeme u kojem bi se osjetilo tako konkretno ono što su ljudi te nacije mogli doživjeti. To je razlog zašto se sve u rječnicima trenutno koristi za prijevod osim onoga što traži duh. Može se, naravno, uvijek čitati da je narod Mojsija došao od rase beduina, i da im shodno tome nisu mogli biti dani isti zakoni kao i narodu uključenom u agrokulturu. Zato su – tako zaključuju učenjaci – Deset zapovijedi morale biti predane kasnije i bile su antidatirane. Ako bi Deset zapovijedi bile ono što ta gospoda zaključuju da jesu oni bi imali pravo, ali slučaj je takav da ih ne razumiju. Zasigurno, Židovi su bili nekakav beduinski narod, ali dane su im Zapovijedi tako da mogu biti sposobni snagom ega krenuti prema potpuno novom dobu. Da su nacije izgrađene iz duha s time je najbolje dokazano. Teško da ima veće predrasude od one koja je izražena

govoreći da su u vrijeme Mojsija židovi bili lutalački beduinski narod, te kakvog bi smisla imalo dati im Deset zapovijedi? Imalo je smisla židovskom narodu dati te zakone tako da bi ego impuls u njih mogao biti utisnut s najvećom moći. Oni su ih primili jer je pomoću tih Zapovijedi njihov vanjski život trebao uzeti potpuno novu formu, jer je bio stvoren potpuno novi život, nastajući iz duha.

Deset zapovijedi je nastavilo imati taj učinak, i oni koji su ih razumjeli u rana kršćanska vremena govorili su o Zakonima Mojsija na taj način. Stoga su saznali da je preko Misterija na Golgoti ego impuls postao nekako različit od onoga što je bio u vrijeme Mojsija. Sebi su rekli da je ego impuls postao uliven s Deset zapovijedi, i da su ljudi postali jaki slijedeći Deset zapovijedi. Sada je tu još nešto. Sada je tamo forma koja je u osnovi Misterija na Golgoti. Sada ego može gledati na ono što leži skriveno kroz vjekove. Može gledati u najviše što je sposoban postići – ono što ga čini moćnim i jakim kroz primjer Njega koji je patio na Golgoti, Koji je najveći arhetip čovjekova razvoja u budućnosti. Na taj način Krist je zauzeo mjesto, za one koji zaista razumiju kršćanstvo, impulsa koji su služili kao priprema u Starom zavjetu.

Tako vidimo da postoji, u stvari, dublja interpretacija Deset zapovijedi.